

159
TS (New Syllabus)

Total No. of Questions – 32

Regd.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Total No. of Printed Pages - 4

No.

Part – III
COMMERCE, Paper – I
(Telugu Version)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

PART – I (Marks – 50)

SECTION – A

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 40 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయుము.

2 × 10 = 20

1. భాగస్వామ్యాన్ని నిర్వచించి, ప్రయోజనాలు, పరిమితులను చర్చించండి.
2. సంస్థాపనా పత్రం అంటే ఏమిటి? అందులోని క్లాజులను పేర్కొనండి.
3. వ్యాపార విత్తం అంటే ఏమిటి? ఒక వ్యాపార సంస్థలో దీని అవసరాన్ని ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.

SECTION – B

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా నాలుగు ప్రశ్నలకు సమాధానములు 20 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయండి.

4 × 5 = 20

4. పరిశ్రమ అంటే ఏమిటి? వివిధ రకాలైన పరిశ్రమలను సోదాహరణంగా వివరించండి.
5. సంస్థాపనా పత్రానికి, నియమావళికి మధ్యవున్న వ్యత్యాసములను తెలపండి.
6. వివిధ రకాల సహకార సంఘముల గురించి క్లుప్తంగా వివరించండి.
7. బహుళజాతి సంస్థల వల్ల స్వదేశానికి కలిగే ఏవైనా నాలుగు ప్రయోజనాలు వివరించండి.
8. ఈక్విటీ వాటాలకు, అధిక్యపు వాటాలకు ఉన్న వ్యత్యాసాలను తెలపండి.
9. స్వల్పకాలిక విత్తానికి ఉన్న పసరులు ఏవి?

SECTION – C

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 5 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయండి.

5 × 2 = 10

10. వృత్తి అంటే ఏమిటి?
11. పర్తకం
12. కర్త
13. సక్రియ భాగస్థుడు
14. నిలిపి వుంచిన ఆర్డెసలు
15. వ్యాపార విత్తం
16. E-బ్యాంకింగ్
17. సేవా సంస్థలను నిర్వచించండి.

PART – II (Marks – 50)

SECTION – D

1 × 20 = 20

18. క్రింది ప్రశ్నకు సమాధానము వ్రాయుము.
క్రింది ఇచ్చిన అంకణా నుంచి కృష్ణా ప్రేడర్స్ ముగింపు లెక్కలు 31-03-2014 నాటికి తయారు చేయండి.

అంకణా

డెబిట్ నిల్వలు	మొత్తం రూ.	క్రెడిట్ నిల్వలు	మొత్తం రూ.
ప్రారంభపు సరుకు	4,000	మూలధనము	20,000
కొనుగోళ్ళు	3,700	ఋణదాతలు	2,000
వేతనాలు	1,000	చెల్లింపు హుండీలు	5,000
రవాణా	500	డిస్కాంట్	1,900
అద్దె	800	అమ్మకాలు	8,000
జీతాలు	600	ఓవర్ డ్రాఫ్టులు	2,000
డిస్కాంట్	400		
వ్యాపార ప్రకటనలు	600		
కస్టమ్స్ సుంకాలు	500		
ప్యాక్టరీ బీమా	300		
యంత్రాలు	10,000		
ఋణగ్రస్తాలు	7,000		
ఫర్నిచర్	8,000		
స్పెడ్ పోస్టు చార్జీలు	600		
రాని బాకీలు	900		
	38,900		38,900

సర్దుబాట్లు :

- (1) ముగింపు సరుకు రూ. 4,500
- (2) ముందుగా చెల్లించిన వేతనాలు రూ. 200
- (3) చెల్లించ వలసిన అద్దె రూ. 200
- (4) యంత్రాల మీద తరుగుదల 10%, ఫర్నిచర్ మీద తరుగుదల 5%

SECTION - E

ఈ క్రింది వానిలో ఏదైనా ఒకదానికి సమాధానము వ్రాయండి.

1 × 10 = 10

19. క్రింది వివరాల నుంచి నగదు, బ్యాంకు, డిస్కాంట్ పరుసల నగదు పుస్తకాన్ని తయారు చేయండి.

2014

జనవరి	చేతిలో నగదు	రూ.
1	చేతిలో నగదు	8,000
	బ్యాంకులో నగదు	12,000
" 5	కొనుగోళ్ళు	1,500
" 8	బ్యాంకులో వేసిన నగదు	3,000
" 11	ఆనంద్ నుంచి వచ్చిన నగదు	1,800
	ఇచ్చిన డిస్కాంట్	200
" 13	నగదుకు సరుకు అమ్మకాలు	2,700
" 16	స్టేషనరీ కొనుగోలు	600
" 19	ముకుందుకు జారీ చేసిన చెక్కు	3,800
	వచ్చిన డిస్కాంట్	200
" 20	ఫర్నిచర్ కొని చెక్కు ద్వారా చెల్లింపు	2,000
" 24	చెల్లించిన ఆఫీసు ఖర్చులు	800
" 27	వచ్చిన వడ్డీ	400
" 30	ఆఫీసు అవసరాలకు బ్యాంకు నుంచి తీసిన నగదు	3,500
" 31	చెల్లించిన అద్దె	1,000

20. క్రింది సమాచారంతో తేదీ 30-06-2013 నాటి న్యూ ఇండియా స్టోర్సు వారి బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టిక తయారు చేయండి.

- పాస్ బుక్ ప్రకారం బ్యాంక్ నిల్వ రూ. 1,50,000
- జూన్ 25 వ తేదీన రెండు చెక్కులు రూ. 4,530, రూ. 1,520 విలువ గలవి జారీ చేసిన, జూలై నెలలో ఆ చెక్కులు బ్యాంకుకు దాఖలు అయ్యాయి.
- రూ. 1,150 విలువ గల చెక్కు వసూలు కోసం బ్యాంకుకు పంపగా జూన్ 30వ తేదీ వరకు పాస్ బుక్ లో నమోదు కాలేదు.
- వడ్డీ రూ. 100, బ్యాంకు కమీషన్ రూ. 460 నగదు చిట్టాలు నమోదు కాలేదు.

SECTION - F

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఏ రెండింటికైనా సమాధానాలు వ్రాయండి.

2 × 5 = 10

21. వివిధ భాతాలు, ఆ భాతాల డెబిట్, క్రెడిట్ సూత్రములను రాయండి.

22. క్రింద ఇచ్చిన వివరాల నుండి సుధ భాతాను తయారు చేయండి.

2014		రూ.
ఫిబ్రవరి 1	సుధ నుంచి రావలసిన బాకీల నిల్వ	8,000
" 2	సుధకు అమ్మిన సరుకు	11,000
" 12	సుధ వాపసు చేసిన సరుకు	4,000
" 16	సుధ నుంచి వచ్చిన నగదు	3,000
" 22	సుధ నుంచి వచ్చిన చెక్కు	6,000
" 28	సుధ భాతా 10% డిస్కాంటుతో పరిష్కారం చేసినారు.	

23. క్రింది వ్యవహారములకు సంబంధించిన సహాయక చిట్టాలు రాయండి.

		రూ.
జనవరి, 8	రహీం నుంచి ఇన్వాయిస్ నెం. 348 ప్రకారం సరుకు కొనుగోలు	10,000
" 10	అమిత సింగ్ కు డెబిట్ నోట్ నెం. 46 ప్రకారం సరుకు వాపసులు	500
" 15	వెస్పెర్స్ స్వరాజ్ డ్రెడర్స్ కి ఇన్ వాయిస్ నెం. 451 ప్రకారం సరుకు అమ్మకాలు	6,000

24. దోషాలు ఎన్ని రకాలు? వాటి గురించి వివరించండి.

SECTION - G

ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

5 × 2 = 10

25. అకౌంటింగ్ నిర్వచించండి.
26. జంట పద్ధతి విధానం.
27. ఆపర్తా అంటే ఏమిటి? వివరించండి.
28. క్రెడిట్ నోట్.
29. ఎదురు పద్ధతి.
30. జయంత్ పుస్తకాల్లో చిట్టా పద్ధతులు రాయండి.

తేదీ		మొత్తం రూ.
ఏప్రిల్ 1	వ్యాపారం కోసం తెచ్చిన నగదు	50,000
" 2	నగదుపై సరుకు కొనుగోళ్ళు	25,000
" 4	రఘుకి అరువు మీద సరుకు అమ్మకం	35,000
" 6	కమల్ నుంచి అరువు మీద కొనుగోలు చేసిన సరుకు	8,000

31. 2014 జనవరి 1న రామా & కంపెనీ వ్యాపారాన్ని క్రింది ఆస్తులు, అప్పులతో ప్రారంభించింది. ప్రారంభపు పద్ధతి రాయండి. నగదు రూ. 12,000, సరుకు రూ. 8,000, ఫర్నిచర్ రూ. 20,000, యంత్రాలు రూ. 10,000, బుణ్ణదాతలు రూ. 3,000, బ్యాంకు ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ రూ. 2,000.

32. రోహిత్ ఆంకణాను తయారు చేయండి.

వివరాలు	మొత్తం రూ.	వివరాలు	మొత్తం రూ.
పసూలు హుండిలు	8,000	చెల్లింపు హుండిలు	11,600
మూలధనం	48,000	కొనుగోళ్ళు	35,000
అమ్మకాలు	58,000	ఫర్నిచర్	35,000
యంత్రాలు	39,600		